

механохімічну прищеплену на неорганічні системи, управління структурою полімерів за допомогою прищепленої полімеризації, синтез полімерів з оловоорганічними групами в ланцюгах. Академік Плате М. А. розвинув статистичну теорію реакційної здатності ланок полімерного ланцюга з розрахунком ефекту сусідніх груп, розробив принцип створення термостійких рідкокристалічних полімерів на основі гребінчастоподібних полімерів із мезогенними групами, розробив хімію макромономерів на основі фізіологічно активних речовин і запропонував метод синтезу широкою гамою модифікованих полімерів медичного призначення.

Варто відмітити, що Карозерс У. Х. розробив методи поліконденсації, засновані на взаємодії гліколей або діамінів з дикарбоновими кислотами. Ці дослідження привели його до створення методу синтезу першого поліаміда – полігексаметиленадипінаміда. На основі цього полімеру було організовано виробництво першого синтетичного волокна (нейлону).

Важливе місце в хімії полімерів знаходять роботи академіка Несмеянова О. М., який спільно з член-кореспондентом АН СРСР Фрейліною Р. А. розробили і вивчили методи синтезу α -, ω -хлоралканів, на основі яких були одержані напівпродукти, що використовуються у виробництві волокна утворюючих полімерів, пластифікаторів, розчинників і т. д. [2].

Наука про хімію полімерів є однією з наймолодших в Україні. Широкого розвитку ця наука набула лише в наслідок історичних рішень Травневого (1958 р.) пленуму ЦК КПРС. До 1958 р. в УРСР проводилися лише окремі дослідження в галузі хімії полімерів. Наприклад, в інституті органічної хімії АН УРСР вивчали іонообмінні смоли, у Львівському університеті досліджували емульсійну полімеризацію, у Дніпропетровському хіміко-технологічному інституті синтезували смоли на основі формальдегіду та ароматичних вуглеводнів. З 1958 р. в УРСР створено ряд науково-дослідних інститутів, проблемних лабораторій, спеціалізованих кафедр при університетах, політехнічних і хіміко-технологічних інститутах (у Києві, Харкові, Дніпропетровську, Львові). Зокрема, створено інститут хімії полімерів і мономерів АН УРСР (тепер Інститут хімії високомолекулярних сполук), Український науково-дослідний інститут пластмас (Донецьк), Український науково-дослідний і конструкторський інститут «Укрдніпластмаш» (Київ) тощо. Основні наукові дослідження в цих інститутах проводять в різних напрямках.

В інституті хімії високомолекулярних сполук АН УРСР розробляють проблеми синтезу термостійких полімерів, пластмас, волокна утворювальних полімерів, селективних іоннообмінників, смол з певними електрофізичними властивостями, проблеми модифікації полімерів і наукових основ їхньої переробки, технологію одержання мономерів і полімерів. В інституті фізичної хімії АН УРСР проводять роботи щодо створення економічно вигідних схем одержання деяких мономерів, а також досліджують механізм і кінетику ряду процесів, головним чином пов'язаних з вивченням утворення вільних радикалів і реакцій автооксидації. В Інституті механіки АН УРСР і на кафедрі молекулярної фізики Київського університету досліджують фізичні властивості полімерів і склопластиків. Дослідження, пов'язані з виробництвом кінофотоматеріалів, проводять на кафедрі полімерів Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. У проблемній лабораторії Київського політехнічного інституту вивчають синтез полімерних матеріалів, у ланцюгу який містять хромофори. В українському народно-дослідному і конструкторському інституті «Укрдніпластмаш» розробляють машини для виготовлення і переробки полімерів у різні вироби. В Українському науково-дослідному інституті пластмас проводять роботи щодо одержання нових в'язучих матеріалів для склопластиків, а також розробляють технологію виробництва стеролу й матеріалів на його основі [3].

Література

1. Гетьманчук Ю. П. Полімерна хімія / Ю. П. Гетьманчук // Біологія і хімія в школі. – 2005. – №2. – С. 9–12.
2. Волков В. А. Выдающиеся химики мира: Биографический справочник / Волков В. А., Вонский Е. В., Кузнецова Г. И. Под. ред. проф. В. И. Кузнецова. – М. : Высш. Шк., 1991. – 656 с., ил.
3. Українська радянська енциклопедія. – К. : Головна редакція УРЕ, 1984. – Т. 11, книга 2. – С. 283.

ФОРМУВАННЯ АКТИВНОЇ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Дудка І.А.

Полтава, Україна

Формуванню активної життєвої позиції студентів сприяє соціальний досвід, який складається з практичних навичок участі у суспільному житті та рівня розвитку громадянських якостей

особистості. Аналіз педагогічної практики свідчить, що ефективність формування активної життєвої позиції молоді значним чином залежить від застосування інноваційних педагогічних технологій у позакласній виховній роботі, а саме розробки і реалізації технології проектної діяльності, до якої залучаються не тільки студенти, а й громадськість - представники державних органів влади та місцевого самоврядування, правоохоронних органів, громадських організацій, засобів масової інформації, культурно-освітніх закладів тощо. Ці соціальні інституції спроможні істотно впливати на розвиток активної життєвої позиції молоді.

Активна життєва позиція є критерієм ставлення суб'єкта до конкретної сфери реальності. Практично будь-яку діяльність можна розглядати як прояв активності. Деякі автори розуміють цю активність як різновид соціальної або психічної діяльності.

Передумовою для вироблення механізмів виховання активної життєвої позиції особистості в громадській діяльності стала система виховної роботи в цьому напрямку на природничому факультеті Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

На природничому факультеті студентам надана можливість участі в організації та діяльності клубів, творчих об'єднань, гуртків, секцій, асоціаціях, волонтерській діяльності. Для цього створені необхідні умови для забезпечення соціальної спрямованості колективної діяльності на благо себе та інших. Через різні види спільної діяльності у студентів виробляються навички соціальної взаємодії, закріплюються вміння, з одного боку, брати на себе відповідальність та певні зобов'язання та виконувати їх, з іншого боку, - підкорятися колективній дисципліні, але при цьому відстоювати свої права, співвідносити особисті інтереси з груповими та суспільними, результатом стає розвиток соціальної активності особистості.

Активне, свідоме включення студентів у громадську діяльність вищого навчального закладу може позитивно позначитися на її результаті, якщо її основою виступає реально існуюча і усвідомлена студентами соціальна значимість конкретної справи, через яку відбувається задоволення різноманітних потреб особистості, усвідомлення важливості власної діяльності соціумом.

Включення в активну громадську діяльність ВНЗ дозволяє студентам проявити себе, розвинути соціальну активність, свої здібності та можливості.

В експериментальному дослідженні ми перевіряли, як волонтерський рух майбутніх вчителів впливає на формування їх активної життєвої позиції – складової громадської діяльності. Спочатку це мало дещо спонтанний характер і полягало в організації дозвілля та святкових програм дітям-сиротам у дитячих будинках області. З часом, розширюючи перелік напрямків роботи та реалізуючи все нові і нові акції волонтерство факультету набувало досвіду та підвищувало власну компетентність у проведенні соціально значущих справ, долучаючи до їх виконання нових студентів. Наприклад, волонтерський сектор природничого факультету бере активну участь у Благодійному ярмарку, на якому збираються кошти на допомогу дітям сиротам, які перебувають у "Обласному дитячому санаторії для дітей з порушенням опорно-рухового апарату", відвідує дитячі притулки та лікарні, бере участь у висаджуванні дерев, для озеленення території, проводить заходи агітаційного спрямування: «Ні палінню», «ВІЛ/СНІД не спить», «Насильству-НІ!», студенти природничого факультету беруть участь у проведенні акцій «Зроби світ кольоровим», «Свято дітям», «Поспішай творити добро», «Серце до серця» та інші, організовує благодійний збір речей безхатченкам, та збір іграшок для дітей-сиріт тощо.

Розглядаючи активність студента як інтеграцію особистості з оточуючим світом та людьми з метою пізнати себе, адаптації до суспільних норм поведінки та накопичення соціокультурного досвіду життя, ми звернулися до досліджень М.І. Монахова. Вчений відмічав, що важливі суспільно значимі якості, які суспільство вважає обов'язковими для молодих громадян країни, можуть служити показниками вихованості, тобто рівня соціального розвитку студента, які характеризують міру його готовності до життя в суспільстві. Такими, на думку М. І. Монахова є: патріотизм, колективізм, гуманність, сумлінне ставлення до праці, відповідальність, допитливість та ін.

Для експериментального дослідження були визначені дві групи: експериментальна (54 студенти) та контрольна (52 студента). Вибірка визначалася тим, що студенти були представниками природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка за віковим, статевим, соціальним складом і була умовною.

Перед нами стояла задача перевірити ефективність виховання активної життєвої позиції студентів у волонтерській діяльності, яка враховує індивідуальні потреби та можливості студентів, що є проявом гуманності до людини та має великий виховний потенціал.

На першому етапі експерименту, ми провели анкетування студентів з метою з'ясувати їх

розуміння значимості участі у волонтерській діяльності, ставлення у студентському колективі до учасників волонтерського руху.

Волонтерська діяльність – добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Розуміючи важливість цієї діяльності, самі студенти не всі прагнули брати в ній участь і проявляти ініціативу. Лише 29,6% учасників експериментальної групи та 26,1% контрольної групи вважають, що їх знання і вміння можуть бути корисними у волонтерській діяльності.

На основі отриманих даних ми змогли зробити висновок, що спеціально організована, соціально орієнтована громадська діяльність декана, деканату, кафедр, студентського самоврядування зможе вплинути на розвиток навичок спілкування, міжособистісної взаємодії, орієнтувати особистість на самостійне прийняття рішень, виховувати гуманність до людини. Крім цього, нами був зроблений ще один висновок, що в зміст громадської діяльності членів експериментальної групи, які брали участь в організації волонтерського руху, необхідно включити такі види та форми роботи, які б забезпечили підвищення їх активної життєвої позиції (ярмарки, акції, виставки, тренінги, майстер-класи, соціальні проекти, круглі столи, диспути тощо).

Література

1. Типове положення про студентське самоврядування у ВНЗ, затверджене наказом Міністерства освіти і науки №166 // Інформаційний вісник вищої освіти. - 2002. - №7. - С.98-100.

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ І ФУНКЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК БАЗИС ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ

*Дяченко-Богун М.М.
Полтава, Україна*

Демократичні, суспільно-політичні та соціально-економічні зміни, що відбулися в Україні за останній рік висувають завдання виховання, навчання і розвитку здорової людини. Саме виховання здорової людини є найважливішою соціально-педагогічною проблемою, що стоїть перед сучасною системою освіти. Багаторічні дослідження за станом здоров'я молоді показують: за останні десять років позитивної динаміки в їхньому здоров'ї не спостерігається і це стає предметом гострої суспільної тривоги.

У зв'язку зі зниженням загального рівня здоров'я населення сучасна людина все більше усвідомлює потребу в здоровому способі життя, особистої активності у підвищенні рівня здоров'я і його збереження. У той же час сформовані звичаї і звички, вироблені попередніми поколіннями, не відповідають сучасним вимогам суспільства, що посилюється крайнім загостренням соціальних проблем в цілому в Україні, недостатньою увагою до проблем розвитку системи освіти та охорони здоров'я. А це, у свою чергу, висуває вимогу пошуку педагогічних шляхів, умов і засобів підтримки здоров'я в освітніх установах і розвитку кожної особистості.

Розвиток здоров'яорієнтованої педагогічної системи вузу є можливим тільки в результаті створення спеціально розробленої *здоров'язбережувальної освітньої технології*, тобто системи, що створює максимально сприятливі умови для збереження, зміцнення та розвитку емоційного, інтелектуального, особистісного та фізичного здоров'я всіх суб'єктів освіти.

Основними компонентами *здоров'язбережувальної освітньої технології* є:

- *Аксіологічний педагогічний процес* – це не лише навчання спеціальним знанням, але й процес виховання, спрямований на формування ціннісно-орієнтованих установок на *здоров'язбереження і здоров'ятворчість*.

- *Гносеологічний* компонент, пов'язаний з набуттям знань і умінь, необхідних для збереження власного здоров'я.

- *Здоров'язбережувальний* компонент включає в себе психогігієну і психопрофілактику навчально-виховного процесу.

- *Емоційно-вольовий* компонент формує такі якості особистості, як організованість, дисциплінованість, обов'язок, честь, гідність. Ці якості забезпечують функціонування особистості в суспільстві, зберігають здоров'я, як окремої людини, так і всього колективу.

- *Екологічний* компонент формує вміння та навички адаптації до екологічних факторів. В освітніх установах повинна бути сприятлива екологічна атмосфера. Природне середовище, навколишні освітні установи, є потужним оздоровчим фактором.

Аналіз наукових досліджень по темі статті, дозволив виділити наступні функції *здоров'язбережувальної освітньої технології*: